

Prace nad nowelizacją ustawy wiatrakowej dobiegają końca

Długo wyczekiwany – zwłaszcza przez inwestorów sektora OZE – projekt ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (numer z wykazu: UD89) wkroczył w końcowy etap prac rządowych. 9 stycznia projekt był przedmiotem obrad Stałego Komitetu Rady Ministrów i, jak wynika z wypowiedzi prasowych Minister Klimatu i Środowiska Pauliny Hennig-Kloski, w najbliższym czasie ustawa zostanie skierowana do Sejmu.

NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY – ZNIESIENIE ZASADY 10 H I LIBERALIZACJA ZASAD LOKALIZOWANIA ELEKTROWNI WIATROWYCH

Kluczowym rozwiązaniem przewidzianym w projekcie jest zliberalizowanie zasad lokalizowania elektrowni wiatrowych na lądzie poprzez zniesienie generalnej zasady 10 H i zmniejszenie minimalnej odległości elektrowni od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej do 500 m. Obecnie ustawa przewiduje, że odległość ta musi być równa lub większa od 10-krotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej, a jeżeli plan miejscowy określa inną odległość, powinna być ona nie mniejsza niż 700 m.

Modyfikacji uległy także zasady lokalizowania elektrowni wiatrowych w stosunku do form ochrony przyrody: dla parków narodowych proponuje się konkretną odległość – min. 1500 m, zaś w przypadku obszarów Natura 2000 ustanowionych w celu ochrony ptaków i nietoperzy – min. 500 m.

Pozostałe zmiany, dotyczące elektrowni wiatrowych, obejmują m.in.: uregulowanie możliwości lokalizowania ich na podstawie szczególnego rodzaju MPZP, jakim zintegrowany plan inwestycyjny, ujednoczenie procesu planistycznego z ogólnymi zasadami z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz zmiany dotyczące obowiązku zaoferowania przez inwestorów elektrowni wiatrowych części mocy zainstalowanej do objęcia przez mieszkańców gminy w celu uzyskania przez nich statusu prosumenta wirtualnego – obowiązek ten dotyczyć ma inwestycji o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW; ponadto mechanizm gratyfikacji rozszerzono o mieszkańców gmin pobliskich – czyli gmin, których obszar jest położony w odległości równej lub mniejszej niż 500 m od elektrowni wiatrowej na terenie innej gminy.

Projekt przewiduje ponadto liczne zmiany w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii oraz ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, dotyczące m.in. wprowadzenia dedykowanego systemu wsparcia dla wytwórców biometanu – systemu aukcyjnego wzorowanego na aukcjach dla energii z OZE oraz budowy gazociągu bezpośredniego służącego do dostarczania biogazu lub biogazu rolniczego.

JAK ZMIENIŁA SIĘ PIERWOTNA WERSJA PROJEKTU?

Projekt ustawy został opublikowany na stronach RCL 25 września 2024 r. W trakcie opiniowania i konsultacji zgłoszono do niego ponad 1000 uwag, których autorami było około 90 podmiotów, co świadczy o tym, jak istotne znaczenie mają projektowane rozwiązania. W efekcie wprowadzono do niego liczne poprawki, choć – jak wynika z opublikowanych w RCL zestawień – na wiele z uwag zgłaszanych zwłaszcza przez przedstawicieli sektora OZE nie było w ustawie miejsca, aczkolwiek MKiŚ zapowiedziało, że podda je dalszym analizom.

Poza wywołującą największe kontrowersje kwestią ustalenia zasad i kryteriów wyznaczania odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań oraz od form ochrony przyrody, w projekcie umożliwiono stosowanie mniejszych odległości elektrowni od sieci elektroenergetycznych najwyższych napięć, zawężając je wyłącznie do linii napowietrznych.

W wyniku m.in. zgłoszonych uwag oraz uzgodnień międzyresortowych, projekt ustawy został rozbudowany o przepisy dotyczące funkcjonowania spółdzielni energetycznych. W szczególności doprecyzowano zasady udostępniania przez OSD danych pomiarowych na wniosek spółdzielni (a nie spółdzielni energetycznej), tryb i kolejność postępowania w odniesieniu do zawieranych umów ze sprzedawcą oraz rejestracji w wykazie KOWR. Co istotne, umożliwiono powstawanie spółdzielni energetycznych także w gminach miejskich, a nie – jak dotychczas – jedynie wiejskich lub miejsko-wiejskich (z tym zastrzeżeniem, że do czasu wydania przez Komisję Europejską decyzji stwierdzającej zgodność z rynkiem wewnętrznym stosowanie do gmin miejskich przepisów o wsparciu jest zawieszona).

OCZEKIWANE SKUTKI REGULACJI

Nowelizacja ustawy wiatrowej to priorytet rządu zapowiadany w ramach tzw. „100 konkretów na pierwsze 100 dni rządów”. Rozwój energetyki wiatrowej wpisuje się w ambicje redukcji emisyjności gospodarki i spełniania zobowiązań międzynarodowych – wedle projektodawców, „energetyka wiatrowa na lądzie jest kluczowa dla osiągnięcia celów unijnych w zakresie dekarbonizacji i dostarczenia czystej, przystępnej cenowo i bezpiecznej energii elektrycznej do gospodarstw domowych, przemysłu i – w coraz większym zakresie – do sektora transportowego”. Jak wskazano w OSR, według szacunków Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej, zmniejszenie minimalnej odległości z poziomu 700 m do 500 m może spowodować wzrost możliwej mocy w nowych projektach elektrowni wiatrowych nawet o ok. 60-70%.

Pierwotnie tekst ukazał się: CIRE, 05.02.2025